

Wyrok z dnia 21 listopada 1997 r.
III RN 62/97

Dopuszczalne jest wymierzenie i pobranie opłaty wyrównawczej w postępowaniu odrębnym w stosunku do przeprowadzonej już odprawy celnej (art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o opłacie wyrównawczej od niektórych towarów rolnych i spożywczych przywożonych z zagranicy, Dz.U. Nr 43, poz. 160).

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Włodzimierza Skoniecznego, po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 1997 r. sprawy ze skargi "D.-P." Eksport-Import w Ł. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Cei w W. z dnia 31 lipca 1995 r. [...] w przedmiocie wymiaru opłaty wyrównawczej na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie z dnia 19 lutego 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości wniósł rewizję nadzwyczajną od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Krakowie z dnia 19 lutego 1997 r. [...] zarzucając rażące naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) w związku z art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o opłacie wyrównawczej od niektórych towarów rolnych i spożywczych przywożonych z zagranicy (Dz. U. Nr 43, poz. 160) i § 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu grup towarów rolnych i spożywczych objętych opłatą wyrównawczą, w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1995 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 111) oraz art. 104 § 2 KPA.

Zaskarżonym wyrokiem Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu skargi Firmy "D.-P." Eksport-Import w Ł. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Cei z dnia 31 lipca 1995 r. utrzymującą w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w N.T. z dnia 5 lipca 1995 r., którą wymierzono opłatę wyrównawczą w kwocie 5.940 zł od kleju sprowadzonego z zagranicy i dopuszczonego do obrotu (SAD Nr 080100/000470 z dnia 6 kwietnia 1995 r.) - uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji i zasądził od Prezesa Głównego Urzędu Cei na rzecz strony skarżącej 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Podstawę wyroku stanowi - jak to wynika z jego uzasadnienia - stwierdzenie sprzeczności zaskarżonej decyzji z przepisami KPA, bez jednakże wskazania naruszonych przepisów. O wadliwości decyzji w przedmiocie opłaty wyrównawczej przesądza - zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego - to, że została ona wydana już po ostatecznym zakończeniu odprawy celnej dokonanej w dniu 6 kwietnia 1995 r., w wyniku której organ celny określił należności jakie miała uiścić strona importująca towar ale: "wśród wymienionych w tej decyzji należności nie figurowała opłata wyrównawcza". Według NSA: "jak długo istnieje ostateczna decyzja w przedmiocie wymiaru określonych należności pobieranych przy wprowadzaniu towaru na polski obszar celny, organ celny nie może wydać

nowej decyzji w tej sprawie jak długo w odpowiednim trybie nie zostanie skasowana wydana wcześniej decyzja".

Z powyższym stanowiskiem - zdaniem Ministra Sprawiedliwości - nie można się zgodzić, skoro stosownie do art. 6 powołanej wyżej ustawy o opłacie wyrównawczej: "opłaty wyrównawcze wymierzają i pobierają od podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą organy celne, niezależnie od należności celnych i podatku". W świetle tego przepisu prawidłowe jest stanowisko, które Naczelny Sąd Administracyjny wyraził w wyroku z dnia 27 maja 1996 r., SA/Ka 3078/95. Według tego wyroku jeśli w chwili dokonywania odprawy celnej nie wymierzono należnej opłaty wyrównawczej, co powinno nastąpić ze względu na zasadę ekonomiki postępowania administracyjnego (art. 12 KPA), to należy dokonać tego w terminie późniejszym bez konieczności wzruszenia decyzji w przedmiocie odprawy celnej".

Ponadto Minister Sprawiedliwości wskazał na to, że uchylenie w zaskarżonym wyroku decyzji organów celnych z ograniczeniem się do ogólnikowego stwierdzenia, że uchylone decyzje naruszają przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stanowi rażące naruszenie art. 22 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Minister Sprawiedliwości wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi bądź przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Z art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o opłacie wyrównawczej od niektórych towarów rolnych i spożywczych przywożonych z zagranicy wynika, że określone w tej ustawie opłaty wyrównawcze nie mieszczą się w kategorii "należności celne", o których jest mowa w przepisach (por. zwłaszcza art. 2 pkt 15) ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. - Prawo celne (jednolity tekst: Dz. U. z 1994 r. Nr 71, poz. 312). Wymierzone i pobierane bowiem mają być: "niezależnie od należności celnych i podatku". Brak jest powodów do neglizowania powyższego brzmienia przepisu. Wyraża ono bowiem kwalifikację opłaty wyrównawczej mającej specyficzną funkcję (por. art. 1 ust. 2 ustawy o opłacie wyrównawczej) i wynikającej stąd pewnej odrębności także w odniesieniu do regulacji Prawa celnego. Istotne z punktu widzenia stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy jest to, że omawiana niezależność opłaty wyrównawczej od należności celnych i podatku została ustanowiona w przepisie o charakterze procesowym. Wiąże się ona bowiem z określoną w pierwszym zdaniu art. 6 ustawy o opłacie wyrównawczej kompetencją do wymierzenia i pobierania tej opłaty wyrównawczej. Mają to robić organy celne i to: "niezależnie od należności celnych i podatku". Dopiero zaś w zakresie nie uregulowanym w tej ustawie, a więc z uwzględnieniem niezależnego wymiaru i poboru opłaty wyrównawczej stosuje się -na zasadzie stosowania "odpowiedniego" -przepisy - Prawa celnego.

W świetle powyższej regulacji, pozbawiony podstaw prawnych jest wyrażony w zaskarżonym wyroku pogląd, jakoby organy celne nie miały prawa wymiaru opłaty wyrównawczej jeżeli nie uczyniły tego w decyzji wydanej w przedmiocie odprawy celnej towaru i wymiaru należności celnych.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera argumentacji przyjętego przez NSA poglądu, w szczególności nie wskazuje jego podstawy prawnej. Nie można bowiem uznać, że podstawa prawna została wskazana poprzez stwierdzenie, że zaskarżone decyzje naruszają przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, skoro nie wchodzi w rachubę naruszenie wszystkich przepisów KPA a żaden z nich nie został wymieniony.

W tej sytuacji podstawa rewizji nadzwyczajnej została wykazana. Jeżeli natomiast

chodzi o jej wnioski, to usprawiedliwiony jest wniosek alternatywny o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, skoro w dotychczasowym postępowaniu Naczelny Sąd Administracyjny na skutek przyjęcia wadliwego założenia w istocie rzeczy nie rozpoznał żadnego z zarzutów skargi "D.-P." na decyzję Głównego Urzędu Cei z dnia 31 lipca 1995 r. Mając to na uwadze Sąd Najwyższy stosownie do art. 393¹³ § 1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego...(Dz. U. Nr 43, poz. 189) orzekł jak w sentencji.

=====